

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 18348
Tarih: 28.04.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"28 Nisan Gününün İş Cinayetlerinde Yaşamını Yitirenler İçin Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi" gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz. 28.04.2022

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Siirt Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ
İstanbul Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	İçişleri	
Tarih: 29 Nisan 2022		Esas No: 2/4439

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
28 Nisan 2022
Numara:

28 Nisan 2022 1008878

GENEL GEREKÇE

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 2001 yılında 28 Nisan'ı "Dünya Çalışma ve Güvenliği ve Sağlığı Günü" ilan etmiş; 30'dan fazla ülkede 28 Nisan'ın "İş Cinayetlerinde Hayatını Kaybedenleri Anma ve Yas Günü" olarak kabul edilmiştir.

Türkiye'de de iş kazaları ve iş cinayetleri ülke gündeminin en ciddi ve neticeleri itibariyle en can alıcı sorun alanlarından başında gelmektedir. Hiçbir denetimin söz konusu olmadığı işyerlerinde işverenlerin cezai sorumluluklarının da olmayışı iş cinayetlerinde artışın en önemli kriterleri arasındadır. İşverenlerin hiçbir yaptırıma maruz kalmayışı işyerlerinde gereken önlemlerin alınmamasının da iş cinayetlerinin yolunu açmış ve bu durum neredeyse kanıksanma noktasına gelmiştir. Yasaların giderek işveren lehine uygulanması ile işçilerin can kayıpları ciddi boyutlara varmıştır.

TMMOB'a bağlı Makine Mühendisleri Odası'nın düzenlediği VII. Ulusal İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kongresi" sonuç bildirgesinde Türkiye'nin iş cinayetlerinde Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada geldiği ifade edilmiştir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin tespit ettiği verilere göre; AKP'nin iktidara geldiği ilk günden günümüze kadar 29050 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Covid-19 pandemisi ve işsizlik kısılcığında geçen 2020-2021 yıllarında 4597 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiş, 1366 işçi yeterli önlem alınmaması sonucu Covid-19 nedeniyle hayatını kaybetmiştir. 2022 yılının ilk 3 ayında ise 347 işçi iş cinayetlerinde hayatlarını kaybetti. İktidara geldiği Kasım 2002'den günümüze AKP iktidarları boyunca her gün ortalama 4 işçi iş cinayetlerinde hayatlarını kaybetti. Soma, Davutpaşa, Ostim, Torunlar, Isparta, Düzce, Ermenek, Esenyurt, Erzurum, Samsun, Güllük, Elbistan, Şırnak, Dursunbey, Hendek, 3.Havalimanı, Tuzla Tersaneleri, Kot Kumlama gibi birçok işçi katliamı bu dönemde meydana gelmiştir. AKP'nin iktidara gelir gelmez çıkarttığı 4857 sayılı İş Kanunu ile taşeron çalıştırma başta olmak üzere esnek ve güvencesiz çalıştırma yasal hale getirilmiş ve kiralık işçilik ve özel istihdam büroları içerikli kölelik yasası ile bütün işlerde güvence tamamen ortadan kalkmıştır. Geline nokta Türkiye sermaye için bir cennet haline gelmiştir. Emek sürekli ucuzlaştırılmıştır.

Ekonomik krizin derinleştiği son yıllarda da iş cinayetlerinde de ciddi bir artış gözlenmektedir. Koronavirüs salgını nedeniyle evde kal çağrıları işçileri teğet geçmiş, üretimin devamı uğruna emekçiler canlarını yitirmişlerdir. İşverenlerin almadığı önlemler nedeniyle gerçekleşen iş cinayetlerine bir de koronavirüs salgını etki etmiştir. İşçilerin yaşamları, ekonomik krizin etkileri azalsın diye feda edilmiştir.

Birçok iş kazası incelendiğinde, gerekli önlemlerin alınmadığı, işçilerin sağlıksız ve güvenliksiz koşullarda çalıştırıldığı görülmektedir. İş cinayetinin sorumluları çoğu zaman ceza mahkemelerinde taksirle adam öldürme yahut taksirle yaralama suçları ile yargılanmamakta ve

hatta çoğu kez mağdurun şikâyetini uygulanan baskı neticesinde geri alması üzerine haklarında yargılama dahi yapılmamaktadır. Birçok davada asıl sorumlular mahkemeye çıkartılamadığı gibi tali sorumlular kısa süreli hapis cezalarına çarptırılmış, bu cezalar para cezasına çevrilmiş ve 24 ay taksitlendirilmiştir. Hal böyle olunca meydana gelen iş cinayetlerinin sorumlularının ihmali, fiilleri meşruluk kazanmakta, işveren ve işverenle birlikte hareket edenler şirket menfaatini insan yaşamından üstün tutarak gerekli önlemleri almamayı hak bilmektedirler. İş kazalarının meydana gelmesinde yüksek risk barındıran işyerleri ve iş kollarında ölüm yahut yaralama vakalarının gerçekleşmesi öngörülebilir olup işyerinde iş sağlığı ve güvenliği için gerekli önlemleri almayan, işçiye iş sağlığı ve eğitimi vermeyen işverenin doğabilecek iş kazalarında ihmali davranışından ötürü önemli oranda sorumlu olduğu kabul edilmemekte, buna ilişkin çalışmalar yürütülmemektedir. Giderek artan ölümler ise ivedi tedbirlerin hayata geçirilmesi zorunluluğunu dayatmaktadır.

Bu nedenle 28 Nisan Günü, iş cinayetlerinde yaşamını yitirenler için anma ve yas günü ilan edilerek bu ölümcül meseleye dair toplumsal farkındalık oluşturulmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-) İş cinayetleri ülkenin en can alıcı sorunlarının başında gelmekteyse de bu cinayetleri durdurma noktasında bir gelişme kaydedilmemiştir. Bu kanun teklifi ile iş cinayetlerinin görünür kılınması, hayata etkileri ve çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi sağlanmak istenmektedir. Alınmayan tedbirlerin ve uygulanmayan yaptırımların neden olduğu iş cinayetlerinin anılması ve mağdurların taleplerinin dinlenmesi amacı ile iş bu kanun teklifi düzenlenmiştir.

MADDE 2-) Yürürlük maddesidir.

MADDE 3-) Yürütme maddesidir.

28 NİSAN GÜNÜNÜN İŞ CİNAYETLERİNDE YAŞAMINI YİTİRENLER İÇİN ANMA VE YAS GÜNÜ İLAN EDİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-) Her yılın 28 Nisan Günü; "28 Nisan Günü'nün İş Cinayetlerinde Yaşamını Yitirenler İçin Anma ve Yas Günü"dür. Bu çerçevede 28 Nisan gününü içerisine alan hafta boyunca ilgili Bakanlıklar, Meslek Odaları, Sivil Toplum Kuruluşları ile yakınlarını iş cinayetlerinde yitirenlerin bir araya gelecekleri, iş cinayetlerinin yarattığı etkilere dönük anma ve farkındalık etkinlikleri düzenlenir. Bu etkinlikler çerçevesinde işçilerin maruz kaldıkları sorunlara, iş kazalarına, düşük ücretlere, çocuk işçilere, meslek hastalıklarının getirdiği mağduriyetlere ve iş cinayetlerinin durdurulmasına yönelik farkındalığın sağlanmasına ve artırılmasına dönük faaliyetler yürütülür.

MADDE 2-) Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3-) Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.